

ccme

churches' commission for migrants in europe

cec

conference of european churches

Eurodiaconia

Przedstawiciel państwa sprawującego
Prezydencję w Radzie Unii Europejskiej, Premier Mark Rutte
Przewodniczący Rady Europejskiej Pan Donald Tusk
Szefowie rządów państw Unii Europejskiej
Przewodniczący Parlamentu Europejskiego Pan Martin Schulz
Przewodniczący Komisji Europejskiej Pan Jean-Claude Juncker

16 marca 2016

Europejskie odpowiedzi w sprawie uchodźców i migrantów Rada Europejska, 17-18 marca 2016

Szanowni Państwo Prezydenci, Premierzy, Kanclerze, Wasze Ekszelencje!

Nasze organizacje zrzeszają największą w Europie liczbę anglikańskich, prawosławnych i protestanckich Kościołów oraz chrześcijańskich organizacji pomocowych i działających na rzecz rozwoju. W oparciu o naszą chrześcijańską wiarę i rozległe doświadczenie pracy z ludźmi, znajdującymi się w sytuacjach skrajnej niepewności i niebezpieczeństwa oraz w odniesieniu do naszego bogatego doświadczenia pracy z uchodźcami - zarówno w obrębie, jak i poza granicami Unii Europejskiej - pragniemy zwrócić się do Państwa z apelem o opracowanie bardziej humanitarnych sposobów reagowania w odniesieniu do zapewniania uchodźcom ochrony, sposobów w pełni zgodnych z obowiązującymi Europę ustaleniami prawa międzynarodowego i prawami człowieka, gwarantującymi każdemu poszanowanie jego godności.

Zapewnienie bezpiecznego korytarza

Obietnice rozwiązania tej sytuacji złożono w kwietniu 2015 roku, kiedy setki osób straciło życie we wraku u wybrzeży Lampedusy. I rzeczywiście, dzięki staraniom rządu włoskiego, także Europejska Agencja Zarządzania Współpracą Operacyjną na Granicach Zewnętrznych Państw Członkowskich Unii Europejskiej (Frontex) zyskała we Włoszech szersze uprawnienia w zakresie akcji poszukiwawczych i ratownictwa. Pomimo tego, tylko w pierwszych miesiącach tego roku w Morzu Egejskim straciło życie ponad 400 osób, wśród nich wiele kobiet i dzieci.

Choć wzywamy Unię Europejską do zintensyfikowania wysiłków na rzecz zwłaszcza cywilnych akcji poszukiwawczych i ratowniczych wierzymy także, że jedyną możliwością ochrony uchodźców przed narażaniem ich życia w trakcie niebezpiecznych podróży jest stworzenie na trasie ich wędrówki bezpiecznych korytarzy. W tym celu - wspólnie z wieloma innymi społecznościami i organizacjami międzynarodowymi - wzywamy Państwa do otwarcia się na bardziej bezpieczne i jednocześnie zgodne z prawem sposoby przeprowadzania się uchodźców do Europy tak, aby dbając o swoje bezpieczeństwo, nie musieli oni uciekać się do pomocy przemytników. Przykładami takich działań mogą być programy przesiedlania bądź też humanitarnego przyjęcia uchodźców, indywidualne finansowanie, program łączenia rodzin, stypendia dla studentów czy programy mobilności siły roboczej.

Podjęcie się pracy relokacyjnej i przesiedleńczej

Wysiłki podejmowane wśród państw członkowskich UE i zmierzające do bardziej równomiernego podziału odpowiedzialności za ochronę uchodźców, pozostają nadal niewystarczające. W ubiegłym roku państwa członkowskie Unii Europejskiej zgodziły się na relokację 160.000 uchodźców przebywających w Grecji i we Włoszech. Do początku tego tygodnia, proces relokacji uchodźców z tych państw dotyczył jednak mniej niż 1000 osób. Pomimo fatalnych warunkach atmosferycznych, uchodźcy nadal napływają do Grecji i stamtąd starają się kontynuować swoją drogę. Kolejnym sygnałem alarmowym jest wczorajsza tragedia na granicy Bułgarii i Republiki Macedonii. Wzywamy więc rządy wszystkich europejskich krajów do zrealizowania swoich obietnic i szybkiego zaangażowania się w proces relokacji, przez co stworzona zostanie realna i wiarygodna alternatywa. Pragniemy także zachęcić Państwa do obrania dalszych, bardziej ambitnych celów w zakresie relokacji wewnątrz Unii Europejskiej.

Jeśli chodzi o przesiedlenia, do końca 2015 roku przesiedlonych zostało zaledwie 3,358 uchodźców - spośród całkowitej liczby 22.504 osób zgłoszonych do programu na najbliższe dwa lata. Jesteśmy przekonani, iż w związku z tym globalnym kryzysem uchodźczym, Europa może i powinna zrobić więcej. Okazją dla państw europejskich do zobowiązania się do przesiedlenia znaczącej liczby uchodźców oraz uruchomienia kolejnych programów przyjęć może być zaplanowana na koniec marca 2016 roku konferencja Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców (UNHCR). Dopiero jednak, kiedy zobowiązania znajdą realizację w praktyce, staną się dla uchodźców wiarygodną alternatywą.

Życie rodzinne

Wśród osób, które przedostały się na terytorium UE przez Grecję i Włochy są i takie, które w krajach Unii mają członków swoich rodzin. Zwłaszcza dla uchodźców życie rodzinne jest zaś czymś niezwykle istotnym, może ono przyczynić się do ustabilizowania sytuacji osób, które doświadczyły ogromu bólu, a często także utraty życia kogoś z bliskich. Pragniemy przekonywać, że program łączenia uchodźczych rodzin nie jest ograniczeniem, ale potraktowany priorytetowo może być znaczącym ułatwieniem. Jeżeli niektóre z ambasad i konsulatów państw UE czują się jednak przeciążone ilością niezbędnej do wypełnienia dokumentacji, być może mogłyby się w tym wzajemnie wspierać. Delegacje konsularne mogłyby podjąć się także działań wewnątrz obozów w Libanie, Jordanii i Turcji tak, aby ułatwić i przyspieszyć składanie wniosków o łączenie rodziny. Dłuższy niż roczny okres oczekiwania jest bowiem szkodliwy dla zdrowia i może spowodować poważne problemy psychiczne. Tego zaś powinno się unikać na wszelkie dostępne sposoby.

Łączenie rodzin jest ważne również dla procesu integracji uchodźców w społeczeństwach europejskich. Wierzymy, że możemy i powinniśmy okazać uchodźcom ludzkie podejście i tym samym zlikwidować niektóre z obecnych na drodze do jedności rodziny barier.

Czynniki socjalne

Jak najszybciej i niezależnie od postępu toczącego się procesu przyznawania azylu, zaspokojone muszą zostać także potrzeby socjalne osób, które przedostały się na terytorium UE. Warunki przyjmowania ubiegających się o ochronę muszą przynajmniej odzwierciedlać ustalone minimalne standardy UE, zagwarantowany musi być także dostęp do procedur azylowych. W miarę możliwości usunięte powinny zostać bariery dostępu do adekwatnej i odpowiedniej jakości opieki zdrowotnej, edukacji i szkoleń, inicjatyw na rzecz integracji społecznej oraz do rynku pracy. Istotne i aktualne informacje na temat sposobu wykorzystania przez organizacje takie jak nasze funduszy europejskich, takich jak Europejski Fundusz Społeczny (ESF), Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne (EFIS), Wells Fargo Income Opportunities Fund (EAD) czy nowe unijne narzędzie wsparcia awaryjnego, powstałe w celu wspierania działań socjalnych, powinny być upowszechnione tak szeroko, jak o tylko możliwe.

Współpraca z tzw. państwami trzecimi (spoza UE)

Jesteśmy świadomi, co bardzo doceniamy, że w ciągu ostatniego roku podejmowano wiele inicjatyw, mających na celu wypracowanie większej solidarności, czego przejawem jest chociażby zobowiązanie się do okazywania większego wsparcia państwom najbardziej dotkniętym kryzysem uchodźczym na Bliskim Wschodzie. Liczba osób wysiedlonych, zarówno z perspektywy wewnętrznej, jak i zewnętrznej, wymagać będzie jednak trwałego i dostatecznego wsparcia. W tym kontekście pragniemy zaznaczyć, że niezbędne fundusze, przeznaczone dla uchodźców w Libanie, Jordanii i Syrii, Iranie i Iraku nie zostały cofnięte, nawet jeśli zabezpieczone zostało także wsparcie dla Turcji. Ponieważ około połowa populacji uchodźców to osoby niepełnoletnie, pilnie potrzebne są także dostosowane do ich potrzeb programy edukacyjne.

Jesteśmy szczególnie zaniepokojeni propozycjami formułowanymi na szczycie 7 marca przez Turcję. Zostaną one przedyskutowane podczas posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 17-18 marca 2016 roku. Filippo Grandi, Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców "odnośnie ustaleń, które obejmowałyby możliwość odesłania każdej osoby z niepewnym statusem pobytowym z jednego kraju do drugiego, bez wyartykułowania gwarancji ochrony uchodźców zgodnie z prawem międzynarodowym ("blanket return" system)" - także wyraził już swoje głębokie zaniepokojenie. Rzeczywiście, już sama legalność owych propozycji jest bardzo wątpliwa - zwłaszcza propozycja "za jednego odesłanego z Grecji Syryjczyka, Unia przejmuje jednego syryjskiego uchodźcę z tureckich obozów" (system "one in-one out"). Wydalenia zbiorowe są sprzeczne z Europejską Konwencją Praw Człowieka, zaś zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości UE i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, każdy ma prawo do ubiegania się o azyl w kraju przyjazdu, ale też w jakimkolwiek innym kraju, jeśli jego żądanie w danym państwie nie może być rozpatrzone w godnych warunkach. Chociaż Turcja zgodziła się i zapewnia pomoc dla syryjskich uchodźców, uciekinierzy z innych krajów, na przykład Afganistanu czy Erytrei, na jej terytorium ochrony i wsparcia nie znajdują.

Mamy nadzieję, że jakiegokolwiek przyszłe porozumienie z Turcją będzie zgodne ze zobowiązaniami państw członkowskich UE wobec prawa europejskiego i międzynarodowego, a zwłaszcza wobec zasad zawartych w podpisanej w Genewie Konwencji dotyczącej Statusu Uchodźców.

Na drodze do rozwiązania konfliktów

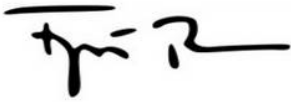
Cieszymy się z roli, jaką Unia Europejska odegrała i nadal odgrywa w tworzeniu Międzynarodowej Grupy Wsparcia dla Syrii, w tym także z wysiłków, które mają prowadzić do wydania rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ dotyczącej ustalenia harmonogramu wewnątrzsyryjskich rozmów i procesu politycznego.

Rozejm, choć kruchy, daje przebłysk nadziei, że brutalność wobec ludzi w Syrii może dobiec końca i że w zasięgu wzroku dostrzec będzie można także negocjacje zmierzające do pokojowego zakończenia konfliktu. Nasze siostrzane Kościoły w regionie dążą do utrzymania na tym terenie chrześcijańskiej obecności. Tym samym, dla przyszłości zarówno Syrii, jak i całego regionu, jeden z priorytetów jakiegokolwiek przyszłej umowy, stanowić będą musiały pokój, sprawiedliwość i szacunek dla mniejszości religijnych i etnicznych. Po pięciu latach gwałtownych konfliktów droga to tego nie będzie łatwa. Mamy jednak nadzieję, że społeczność międzynarodowa, włączając w to Unię Europejską, utrzyma i zintensyfikuje wysiłki, aby ten konflikt zakończyć.

Dzieląc się swoimi obawami w kontekście potrzeby opracowania bardziej uporządkowanego systemu przyjmowania uchodźców, zdajemy sobie sprawę z obecnych w społeczeństwach europejskich presji i kontrowersji dotyczących przyjmowania uchodźców. Jednakże w wielu krajach europejskich, ludzie związani z Kościołami i organizacjami pozarządowymi zapewniają uchodźcom zakwaterowanie, wyżywienie i poradnictwo oraz - co naszym zdaniem najważniejsze - podarowują znaki nadziei, przyjaźni i człowieczeństwa. Jesteśmy świadomi istnienia w społeczeństwach europejskich opozycji wobec uchodźców i jesteśmy szczególnie zaniepokojeni kontrowersjami pojawiającymi się w debacie publicznej. Opierając się jednak na chrześcijańskich i europejskich wartościach, pragniemy Państwa zachęcić do wzięcia

pod uwagę również i tej opinii wielu osób z całej Europy, niestrudzenie wyciągających swoje ręce i dzielącymi się z uchodźcami swoją własnością i swoimi talentami. Także uchodźcy zasługują, żeby zostać wysłuchanymi, a ich potrzeby powinny zostać zaspokojone. Uchodźcy żyją w solidarnej Europie i na tych przykładach, bardziej odważnie, powinny być konstruowane zasady postępowania.

Z poważaniem

*Floris Faber,
Director, ACT Alliance EU*

*Doris Peschke
General Secretary, Churches'
Commission for Migrants in Europe*

*Fr Heikki Huttunen General
Secretary, Conference of
European Churches*

*Heather Roy
Secretary General, Eurodiaconia*

*Ruth Faber
Director, EU-CORD*